

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztély Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Román programmvázlat.

II.

A „román programmvázlat” bevezetése azon kezd, hogy a magyar állam politikai rendszerének megváltoztatása, a magyar korona egyességének veszélyeztetése — soha se képezte az erdélyi románság törekvéseinek célját. Ez, szóval elmondva, szép és dicséretes: hanem a felállított postulatumok ellenkeznek a politikai eszély és előrelátás dictálta bekezdéssel; mintha csak az lenne a cél: valami soha se létezett román rendi provincialismusnak alárendelni a magyar jogállam legfőbb érdekeit. Különben a sérelmi munkát még csak vázlat, s így idő előtti lenne annak tüzetes taglalásába bocsátkozni; ezért szorítkozunk, I-ső cikkünk értelmében, annak egyszerű bonczolgatására, megvilágítására.

A román programmvázlat a népvándorlás homályos korszakában keresi a románok sérelmeinek kiáltószavát. Régi idő ez, uraim! Nincsenek arról hiteles okmányok, annyi bizonyos, hogy azon korban egyik faj a másikat kiszorította lakhelyéről, megfosztá országától, sőt legtöbbször ellenségét kiirta a földszínéről úgy, hogy a legyőzött fajnak pár század alatt még neve is elenyészett.

Síralmas korszak volt biz az a meghódított-tak; hanem az akkor éjtelt sebeket nincs földi hatalom, mely ma orvosolhatná.

A népvándorlás korában, a történet bizonyítása szerint — egy nemzet sem járt el oly szelid módon utjában talált ellenségeivel, mint a magyar; ezért Magyarországon csaknem minden őseink a földre településekor itt talált idegen faj, maig fentartá nevét, megőrizte nemzetiségét. Ebből azonban korántsem lehet a program által formulázott következtetést levonni. Hiába hivatkoznak Kéz-á-ra, Anonymus-ra, mert azon felfogás, mintha Tóthotom úgy pactált volna Esküllönét a levert románokkal, mint nemzettel — merő képtelenség.

A népvándorlás korában a legyőzettekkel nem szoktak volt bilateralis pactumot kötni, s ha a magyar nem is bújta át caudini igan a románokat, de bekefőlteléseket sem fogadott el, a minthogy ezekről még a kronikák sem emlékeznek, a történet pedig merőben hallgat. Hogyan szokott „jobbold” nyújtani a diadalmas a legyőzöttnek, erre nincs miert példát a középkorban keresni; tudjuk, hogy bánt el I. Napoleon a legyőzött Ausztriával, Poroszországgal, s hogy Németország legujjában a hatalmas francia nemzettel. A programkészítő román notabilitások tehát nagon gyenge támaszt kerestek a „dextram dabunt” pseudo-pactumban; ezért kár volt Kéz-á-hoz és Anonymus-hoz visszafáradni.

Azt állítja a román programmvázlat, hogy Erdélyben a magyar honfoglalás óta három politikai nemzet volt.

Jelöljük meg nekünk a történelem lapján azon egyetlen sort, mely azon idő óta fenmaradt román nemzeti territorium-ról emlékezik meg? Nem fognak ilyet találni még a legmesszebb kronikákban sem; hogy jászva történt legyőzöttségük után megvonták magukat őseik az erdőkben és havasokban ez abból is kitűnik, hogy II. Endre királyföldi kiváltságlevelében afféle helyeken tartózkodók gyanánt említettnek; de sem ebben, sem más oklevélben nyomát se találni olyan „román nemzeti territorium”-nak, melynek biróikban mint „politikai” nemzet szerepeltek volna az erdélyi részekben.

Tudjuk, hogy Magyarország a honalapítás korában törzsek szerint osztatott fel, s hogy Tóthotom hódította meg az erdélyi részeket, annak kivételével, a mit már a hún-utódok, székely őseink birtak; azt is tudjuk, hogy a Székelyföld magában foglalta a mai Királyföld nagyrészét le Medgyesig, s hogy Fehérmegye határa csaknem Szeben mai falait érinté egykor; az is tudva van, hogy midőn Szt. István európai államává alakította a magyar királyságot, nem jelölt ki román nemzeti territoriumot, hanem az erdőtuli részeket is szorosabban összecsatolá Magyarhon többi részével, mit sem említve Gelu valahol Tóthotom által fenahagyott országról; — nem létezően tehát román nemzeti territorium, önkényű következik, hogy román politikai nemzet sem existálhatott. Több román törzsfőnököt barátságukba fogadtak a hódító magyarok, s nem üzték ki őket menhelyeikből; hanem a folyók térségeire, mint izlésük szerinti földre kezét tettek, azt teljes birtokukba vették, úgy a Maros, mint a Küküllő mentén, tanusítják ezt az első vármegyék elnevezései is.

Az erdélyi részekben csak rendi nemzetek voltak a hűbéri rendszer behozatala után is; ferdités tehát az is, mintha e három közt a magyar-székely és a német-szász képezte volna az I-öt és a II-at, a harmadik azonban a román lett volna.

A román, mint rendi nemzet se szerepelt az erdélyi országrész közéletében sem az elválás előtt, se azután, s a székely és magyar mindig külön rendi nemzetet képeztek, ez a vajda főnöksége alatt, a székelynek pedig megvolt a maga ispánja, grófja.

Több igazság van abban, mit a román notableok a vallások dolgáról hoznak fel; e részben azonban üssék fel, összehasonlítás kedvéért, más európai államok azon korbeli történetét, és látni fogják, hogy valamint a meghódításnál a magyar volt a leghumánusabb országfoglaló, úgy a reformatio viharait s annak utókövetkezményeit azok a fajok és felekezetek érezték legkevésbé, melyek a magyar korona területén laktak és itt éltek át ama szomorú időszakot.

Nem állítjuk mi azt, hogy a románok sorsa irigylésre méltó lett volna akár Tóthotom és utódai alatt, akár később; hanem azt bátran állítjuk, s a történelem is igazat ad nekünk, hogy a hűbériség behozatala óta — s innen datálja a programmvázlat is a románok legfőbb — sérelmét — az elnyomatásnak alig érezték nagyobb mértékét, mint Magyarország másajku jobbágyai, kik közt a románoknál sokkal nagyobb számmal voltak a magyarok Királyhágon innét és túl, míg a nemesek bármily akjuk valának egyforma kedvezményekkel éltek. Ezért a történelmi renaissance-iatok legjobb szélnek ereszteti és nem mutogatni ferde alakban, nagyítóüveg alatt.

A románok vágytak a 4-ik rendi nemzet rangjára, ez igaz, kérték is ezt több ízben, s mi nagyon örülnénk, ha a maga idejében megkapták volna; hanem ma már efféle tenni vissza — szerintünk lehetlen; szerettük volna azt is, hogy ők is mint 4-ik rendi nemzet vehettek volna részt az unio proclamálásában, de azt már csakugyan nem óhajtuk, hogy ma megtagadva a jogegyenlőséget, a kor szellemét, irányát csináljunk 4-ik, 5-ik, 6-ik, stb. rendi nemzetiséget: románból, zsidóból, görögökből, csak hogy kiválóan a 4-ik föltételeket szabhasson arra, hogyan tartassák fen Magyarországot egysége.

Az 1848-ki törvények hiányait mi is ismerjük s leghőbb vágyunk azokat kiegészítve, reformálva látni úgy, hogy a rendi kiváltságoknak nyoma se maradjon; gondoljuk meg román testvéreink, hogy az akkori törvényhozás nem ért reá a tüzetes codificatióra s azért van e törvényekben itt-ott abnormitás és anomalia.

Nagy részt ezeken segítve van, miután egy a törvényhozásnak, egyformán szervezzük a köz igazgatást, igazságszolgáltatást, törvényhatóságainkat, községeinket, stb., stb.; a többiről is gondoskodva lesz idővel.

Azon sérelem: miért küldik az erdélyi részek törvényhatóságai a 73 országos képviselőt, mint magyar, székely és szász törvényhatóságok — alaptalan; hisz az erdélyi részekben nem léteztek az 1848-ki törvény hozatalakor (sem az előtt) román municipiumok, a mi ismét a „dextram dabunt”-nak is illetékes magyarázata; nem létezően ilyenek, ezek képviselő-küldési jogot se nyerhettek a törvényben. Ép ilyen azon sérelem, hogy a köz igazgatás és igazságszolgáltatás miatt magyar állami és nem nemzetiségi — ilyen, igaz nálunk nincs, de Európa-szerre sem létezik ehez fogható.

A mit az 1848-ki erdélyi utolsó országgyűlés törvényessége ellen hoznak fel; a mit az 1863/4-ki vívmányokról mondanak, s arról, hogy 1865. Erdély csak a koronázásra hivatott Pestre — mind olyan dolgok, melyek megvoltak vitatva és czáfolva százszor, ma már szót sem érdemelnek.

Ha a románok úgy védik méltányos igényeik kielégítését elérhetni, hogy a magyar állam jogállamává átalakulása egész művét alapostól akarnak felforgatni, — elfogadtatni velünk a német erőszak meghiusult kísérleteinek fanyar gyümölcseit, s az erdélyi részeket ismét elválasztani és külön provinciává tenni, — ha, mondjuk, ez uton indulnak, aligha célt érnek — ez a mi erős meggyőződésünk. Azért jó lesz a mérsékletre gondolni a comiténak is, de másoknak is.

Legujabb táviratok.

Zágráb, jun 6. Az országgyűlés felirata, melyet a nemzelpártiak kidolgoztak s az uniónisták elfogadtak, kiemelt az országgyűlés készségét a közös magyar országgyűlésbe küldendő deputáltak s a regnicolaris küldöttség megválasztására, mely utóbbi a magyar regnicolaris küldöttséggel a kiegyezési törvény szükségessé vált revisiója fölött tanácskoznak. A felirat továbbá közönyt fejez ki a katonai határőrvidék megszüntetéséről, végül pedig a dalmát országgyűlési küldöttség egybehívását kéri, hogy a háromegy királyságot közösen érdeklő ügyek végérvényesen megoldathassanak.

Versailles, jun. 6. A nemzetgyűlés elé terjesztett francia-német szerződést tárgyaló bizottság jelentése

constatálja, hogy a kormány, az elnök fázadozásai dacára sem nyerhetett ki többet Németországtól. A szerződés hétfőn fog a kamarában tárgyalatni; annak elfogadtatása kétségtelen. — Mac-Mahon tegnap jelen volt Thiers estélyén; közöttük szívélyes viszony uralkodott.

Versailles, jul. 6. Egy hivatalos jegyzék azt mondja, hogy a kormány intézkedéseket tett a végett, hogy német csapatok a lakosságnál többé ne szállásoltassanak el.

Disraeli nagy beszéde.

Disraeli jun. 24-én nagy beszédet tartott a conservatívok országos értekezletén a kristálypalotában. Három teendő tűz a conservatívok elé: a régi institutiók fenntartását, a monarchia megszilárdítását, és a nép állapotának javítását.

Elmélkedvén a Török zilált állapotjáról az utolsó 40 év alatt, így folytatja: „Uraim, egy csomó közferfú, különös tehetséggel felruházva, elvett előnyt a ziláltságnak. Elvégezték a tennivalók sokaságát: oly módon, mit pillanatra sem lehet kárhoztatni; de egyszersmind új rendszert hoztak be a mi politikai életünkbe és nagy mértékben beszívunk magokba a continens bölcseszetét és politikáját, a régi nemzeti elvek helyett világpolgári eszméket hoztak be (helyeslés) és a politika ezen új rendszerét a liberalismus tetszetős nevével takarták be. (Eljenzés.) Távol legyen tőlem avagy csak egy pillanatra is feltenni, hogy a párt, a mely így jutott hatalomra, azóta birtokolja is azt, nem tett soha igen hasznos dolgot a közéletre nézve és nem létesített volna sok olyan törvényt, a mely jöllehet változás, mégis javítás volt (eljenzés); hanem a hung s maga a liberalismus irányzata az, mely soká nem fekézhet. Ez ostromolni ez ország institutióit (hosszas eljenzés) és a reformok neve alatt harcot viselni a nép szokásai és véleményei ellen a haladás ürügyével. Uraim, azon negyven év alatt, mely ezen rendszer megkezdése óta lefolyt, jöllehet, felszínem úgy tartotta mindig magát, mint egyszerűen politikai párt, a dolgot valódi állapota ez volt: egy párt, részéről igyekezett csomopolita elveket juttatni diadalra ez országban, s a másik párt részéről törekvés, önindatlan törekvés, igazgyakran, — ismét felélesztetni a nemzeti elveket, a melyeknek tulajdoniták ők ezen birodalom nagyságát és dicsőségét. (Eljenzés.) A liberál párt nem panaszkodhatik, hogy nem engedünk neki időt és alkalmat. (Helyeslés.) Soha sem voltak egy politikai pártnak sem annyi előnyei, soha sem volt egy politikai pártnak sem oly kedvező ideje. Még most is hatalomban vannak; s már sok ideje vannak hatalomban; s mégis mi volt az eredmény? Bizton mondhatom, hogy nem beszélem a túlzás nyelvét, ha azt mondom, hogy a közvélemény bizalmatlanul tekint rájuk (Eljenzés); sőt azt is mondhatom, visszatéréssel (Eljenzés). Azt állítom, hogy mégis csak nagy hiba volt oly férfiaknak, kik Pitt és Lord Grenville után következtek, úgy vezetni ügyeinket, hogy politikájuk elődeikkel éppen ellentéző alapon épüljön fel. (Helyeslés.) Uraim, a Tory párt, ha nem nemzeti párt, úgy semmi (Eljenzés). Nem nemesek szövetezése az; nem democraticus sokaság; egy párt, mely az egész birodalom minden osztályából van képezeve (Ugy van), osztályokból, a melyek egyenlők, s ugyanazok a törvény előtt, de a melyeknek különböző körülményei s különböző iránylatai adják meg nemzeti életünknek az erőt, a pezsgést és változatosságot. (Helyeslés.) Uraim, el fogom önkönné e pár perc alatt mondani, mily kitalálási vannak a mi nemzeti pártunknak. El fogom mondani, hogy az én véleményem szerint, a liberalismus éppen alkotó elemeinél fogva, s dacára azon erélyességnek, s ügyességnek, melylyel elvei védelemek barátaival, s dacára azon előnyöknek, melyeknek természetesen birtokában volt, mint őszintén megvallom, ellenzői hibás lépéseinél fogva, — elmondom, hogy mindezen előnyök dacára, az ország felismeri már a liberalismusnak valódi, s kikerülhellen irányát, s épen azért bizalmatlanná kezd iránta válni. (Hosszas eljenzés.)”

A beszéd további folyamán a szónok a monarchiát, mint szintén régi institutiót, veszi szárnyai alá, s egyenesen a liberalismusnak tulajdonítja annak meglamadását. Ez adott okot arra, hogy párhuzam vonassék a monarchia s republika közt, s midőn az egyházat a disestablishment által kivetkőztette régi jellegéből, egyuttal a régi institutiók egész hálózatán ejtett mélyre ható sebet. Ugyanez az eset a Lordok házánál, melyet félreértett érdekekből ostromoltak, mely pedig szintén a nép életével van összekötve. S Anglia népe ezért conservatív. Itt ér át a harmadik kérdésre.

„Az 1867-ki Parliamentary Reform Act azon feltevésből indult ki, hogy a nép nagy többsége conservatív. (Eljenzés.) E szót én a legisztiból s legnemesebb értelemben használnom; s ha azt mondom, hogy conservatív, azt akarom mondani, hogy Anglia népe, és különösen Anglia munkás osztályai (Eljenzés) örövendek, hogy egy nagy birodalom tagjai s óhajják fenntartani e birodalom nagyságát. Örövendek, hogy egy monarchia tagjai, s el vannak határozva, ha lehet, fenntartani Angliában a monarchiát; és hogy ők azt hiszik egyáltalában, hogy az angol birodalom nagysága az ország régi

Hirdetési díj: öt hasabos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadói hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztély Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasensteint és Voglerndel (Neuer-Markt 11. sz.) Oppel Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse ott. Zeitungs-Agen (Stadt Seilerstätt 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart Nyitlteri ozlkkek: sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez czimzendők. Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

institutióknak köszönhető. És uraim, én kimondom meggyőződésemet, mely régóta sajátom, és mely pillanatra sem ingadozott soha, hogy ez meggyőződése s véleménye ezen ország népe nagy tömegének. Egy pillanatra sem engedtem magamat félrevezettetni azon vad kitérősek s excentricus tüntetések által, mik a főváros népe által követeltetk el. Vannak, kik lehetnek, vagy legalább akarnak lenni munkások, és kik, semmi kétség, bizonyos befolyással bírnak a fővárosi munkások bizonyos részére, kik játszák a Jacobinismust. De uraim, ez nem újság, ez nem az új, vagy régi törvényhozásnak, vagy bármintem politikának következménye, a mely ezen században uralkodott. A londoni Cityben mindig volt egy Jacobinus sectio. Nem azon felette kitűnő s derék részét értem a fővárosnak, mely felett igen tisztelt barátom, a Lord Mayor uralkodik. (Derültség.) De már Pitt panaszkodott rá, és szenvedett tőle. Mindig volt a londoni munkások közt egy rész, a mely rokonszenvezett, — bármily átkozottnak is lehet mondani az izlést, — a párisi Jacobinus érzelmekkel. Nos, nraim, most már, oly sok évi tapasztalat után, jól tudját, mire vezett Páris Jacobinismusa. (Hosszas helyeslés.) Remélem nem vagyok felette vérmes kifejezni azon meggyőződésemet, hogy a londoni Jacobinismus felette különböző végre fog vezetni. (Hosszas taps és eljenzés.) De a népnek nincs bizalmuk bennök. A nép tetőlől talpig angol. Visszaautasítja a cosmopolitán elveket. Ragaszkodik a nemzeti eszmékhez. Ohajják a királyság s a birodalom nagyságának fenmaradását, örülnek, hogy uralkodónk alattvalói s a birodalom polgárai. A mennyire pedig e birodalom politikai kérdéseit véletnek tekintetbe, melyeknek fentartása a Tory párt egyik főtekrvése — a mennyire én ismerem a közvéleményt, — nemzet érzelmei együtt vannak a Tory-párttal. (Hosszas eljenzés.)”

(Vége köv.)

KÜLFÖLDI HIREK.

Versailles, jul. 5. Az „Agence Havas” jeleuti, hogy azon elterjedt nyugtalanító hírek, mintha a monarchista pártok a köztársaság elnöke ellen állítólag összeesküdtek volna, és mintha Thiers a nemzetgyűlés feloszlását szándékoznék előidézni — formaszert megczáfoltnak. A parlament körökben e miatt uralkodott izgatottság már csillapult.

Páris, jul. 5. Amerika függetlenségének évfordulója alkalmából a Párisban levő amerikaiak diszlamakot rendeztek. Growin, ki az elnökséget vilté, azt említé fel, hogy Franciaország volt annakelőtte Amerika szövetségese, és most az Egyesül-Államok testvére; ők azt soha sem felejtendik el, hogy Franciaország nekik a legnemesebb sziveket küldé, hogy ügyükért harcoljanak. Francoziarszágtól igen rokonszenves beszédek és a francia köztársaság elnöke pohárköszöntések mondatk. Remusat külügyminister, megjelenésekor töbszörös szives üdvözlésekkel fogadtatott.

Brüsszel, jul. 6. A „Journal de Bruxelles” az amsterdami „Courant”-nak egy brüsszeli táviratát reprodukálja, mely szerint Belgium és Hollandia uralkodói közelebbről találkozni fognak — s megjegyzi a brüsszeli lap e hírhez, hogy az összejövetel mindkét ország érdekében kívánatos.

Németországnak a háboru óta nem legkisebb és már a kormány figyelmét is nagy mérvben magára vont baját képezi a lakosság közt elharapózott kivándorlási hajlam. A „Prov. Korr.” most egy cikkben inti különösen a nyugot-porosz tartomány lakosságát, hogy ne adjanak hitelt azon ámitóknak, kik azzal a hírrel csalogatják Amerikába a népet, hogy ott a porosz király egy nagy darab földet szerzett meg, s azt egy királyi herczeg kormánya alá rendelte.

Az „Odeszky Viestnik” Ferencz József császár és királynak Berlinbe leendő utazását válsztva vezércikkének tárgyául, kételkedik azon feltervések valószínűségében, melyek szerint a kérdéses utazás célja egy osztrák-porosz szövetség megkötése volna. Helyesebb, ugymond, a „Nord” nézete, mely az eseményt pusztán udvariasságra redukálja. A pesti lapok csak azt örömmel szellettetik a szövetségi híreket, mert ezek nemzeti izlésnek hizelegnek.

Az idei párisi festménykiállításon a nyert díjak kioszlása alkalmával Jules Simon minister beszédet tartott, melyből a következőket közöljük: „Nem szükséges mondanom, hogy a háborubban minden gyegyerfogható művész kardon kötött. Ezt nem tartom dicsőségnek: ez hazafui kötelességük volt. Sokan harczolva estek el: Henri Regnault Bunzevalnál, Cuvilier József szobrász Malmaisonnál, Charles Durand festész Sedánál Jellék sirjukat; Vincelet, Richard, Coinchon, Dules Klagmann hasonlóan sorsban részesültek. Sok veszteséget kell jóvá tennünk; nagy szorgalmat kell tanusítanunk, mint 1815. után. Nem először verettük le, nem először kelünk fel ismét. Nem! Franciaországnak lelke egészséges. Eszép-művek közül nem gynek eszméje a bombák között szülemlett meg, és szeretett hazánk romjain, vagy üde viránya sironon létesült. Dolgozunk és gondolkodunk; tehát élünk. (Helyeslés.) Ez igazság és oly megdönthetelen, mint Descartes bármely mondata. Mindenütt, a mű-

teremben ép úgy, mint a tanórákban bizonyos határozottsággal szeretnék találkozni, azzal az érzettel, hogy a szabadságban meg kell élnünk, és munka és béke által fölemelkednünk. Az oly súlyos körülmények között létesített kiállítás szövegéről biztosítom, és kárpótol számos eredménytelen lázadásért, mely a háborút túlélt. Mindig, de különösen vereség után, jobb tanulmányozni mint vitatkozni. Fogadják az országba művészet és emberiség nevében köszönetemet azért, mit tettek s mindent, mit jövőben még tenni fognak. Isten oly népet nem hagy el, melynek tudósai és művészei a minden szép és egyszerű iránti szeretetét megőrzik! E szép szavak természetesen nagy tetszéssel fogadtattak.

ÚJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 8. 1872.

— **Feleves és évnegyedes t. előfizetőinket** kérjük, méltóztatásukkal előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap megküldésében fennakadás történjék. — **A szerkesztőség.**

— **Képviselőválasztások eredménye:** deák-párti 225, ellenzéki 125; a Deák-párt nyert (júl. 6. estig) 50 kerületet, veszített 23-at.

— **A sugárút építkezési munkálatai** legkésőbb 1. évi augusztus 1-én fognak megkezdődni, a midőn is 10 három és négy emeletű ház s 4 diszes nyári lak kerül egyszerre építés alá. Ha a sugárút kiépítése iránti szerződések pontosan megtartatnak, Pest valódi amerikai gyorsasággal fog kiépülni.

— **Az országos honvédség-egylet** kezébe jutott a hozzá felterjesztett 1874. évi falyamodások tárgyalását, köztudomásra juttatja, hogy a kerények határozati végzéssel ellátva, a folyamodókhoz való eljuttatás véget foglalt a magyar kir. belügyminiszterium úján az illető városi és megyei törvényhatóságokhoz megküldettek. Azon folyamodók tehát, kik ügyük megszüntetésé végett netalán a költség utazást Pestre szándékoznak megtenni, figyelmeztetnek hogy ez utók céljaitalan lenne, s hogy irományaikat a közhatalóságoktól fogják kézhez kapni.

— **A vasárnapi hirdetett torna-előadás,** mint halljuk kedre maradt el, hogy a torna-egylet utólagosan értesült tagjai meghallgathassák a szóbeli előadást: a tornászait jelentősegeről az egyéni és társadalmi nevelésben, s annak különböző életkorok szerinti alkalmazásáról, életani és lelkeleti alapokon. Ajánljuk az érdekeltek s különösen a fiatalok figyelmébe.

— **Új posta-közlekedés.** A kir. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi min. postaiügyi III. szakosztálya a kir. igazságügyminiszterium megkeresésére az Abrudbányás és Topánfalva között jelenleg hetenkint négyszer közlekedő postajáratot naponta váltotta át.

— **A bécsi világkiállítás alkalmával** nagy ünnepélyességekre lehet Bécsnek kilátása, melyből a Felsőháza határozott akarata szerint Pestnek is fog jutni. Udvartól méltóságokból egy bizottság alakult, mely az ünnepélyek programját megállapítja. Ebben egy lejáról Buda-Pestre és Gödöllőre, szintén benne lesz. Egyáltalában nagy készülleteket tesznek a kiállításra váró vendégek elfogadására. A német és orosz császári családok számára Schönbrunn, a többi királyi vendégek számára Luxemburgot, Hofburgot, a henzendorfi s más császári várakat rendezik be. A mi uralkodónk, mint már írtuk, Reichenauban fog lakni a kiállítás alatt csatládjával együtt.

— **Ipolyi-Stummer Arnold,** beszercezbányai püspök a Matica tagjai és a maticai muzeum pártolói sorába lépett, továbbá a znyo-várallyai kath. tót gymnasium megalapítása alkalmával ugyanarra 100 forint, s az ottani alumneumra szintén 100 forint ajándékozott, megígérvén egyúttal, hogy hasonló összegeket minden évben fog adományozni, s azokat anyagilag és erkölcsileg támogatni.

— **A Pesten székelt angol főcousul** az igazságügyminiszteriummal is folytonosan magyar nyelven levelez.

— **Kifoltozott ember.** Amerikából nemrég egy szegény yafuti fiú érkezett Párisba, kit vasuti szerencsétlenség folytán csukulásaiból egy angol orvos állított helyre s kinek fél keze és fél lába fa, fél azeme üveg, orra homlokából van kitoldva, fél alkapczája ezüstszápadlása kaucsuk s gyomra parafa. — A szerencsétlen mutogatni fogja magát s hir szerint Barnum szerződtette.

— **Orosz tüzérségi gyakorlatok.** Mult hó 27-én az orosz tüzérség Krasnojé Sello mellett Miklós Nikolajevics nagyherceg jelenlétében csezzőlészeti gyakorlatokat tartott. A gyakorlatokban 8, 9 és 4 fontos üteg vett részt, melyek egyenként 3 céltáblába szabad szemmel meghatározott 5—600 ölnyi távolságról oly apró eső mellett löttek, hogy a táblák az ütegek által csak homályosan és nehezen voltak láthatók. Minden ágyú öt lövést tett, három közönségesen és kettőt kártács-pattanyokkal. Az eredmény azonban nem volt igen fényes, mert a tőrnek rendes megmérése után kiltnt, hogy a lövtávolság meghatározásában az ütegek nagyobb része 25 ölnyivel eszalódott.

— **Fölhívás.** A kolozs-dobokamegyei néptanítók egyletének kiállítási bizottsága köréből tudatni kívánjuk, hogy leérkezett „a bécsi világkiállításra gyűjtendő közoktatási tárgyak programja”. Mindenki tanfelügyelő kezéhez kapta eddig s hitünk szerint már közölve vannak a tanítók- és tanügybarátokkal. — Ennek alapján kérjük a t. tanítókat és tanügybarátokat, hogy szíveskedjenek folyó hó 25-éig beküldeni küldeményeik névjegyzékét. Az idő rövid nagyon, de a program értelmében augusztus első napjára föl kell küldönünk a kiállítandó tárgyak névsorát. Az értesítések egyleti elnök tks Indali Péter urhoz küldendők. A t. kiállítók ne riadjanak vissza a kisebbszerű tárgyak kiállításától, mert nem az a célunk, hogy egyen-egyen állítsunk ki nagy-szerűt, hanem hogy az összes kicsiségekből teremtsük meg a létezők valódi lényegét. A ki meg van győződve bárminek is a csezzőlészetről, foglalja névsorába s igyekezzék kiállítani. Csak így tölthetünk be minden hézagot, a melyet egyesek netalán hagynának. Törekedjünk az egyetemesség felé. Lelkesítsen mindenkit az az eszme, hogy egyetemes törekvésünkhez egy porszemert nyújtott. A nyilvánosság világosít. Lelkesítsen mindenkit az a gondolat, hogy a világossághoz egy sugarat szolgáltatott. A bizottság nevében. Kolozsvárt, júl. 6-án 1872. Török István.

— „A nők munkaköre” című nevelési, gazdasági és szépirodalmi közlönyre hirdetnek előfizetést Wohl Janka és Stephanie felelős szerkesztők és kiadó-tulajdonosok. E lap a nőképző, gazdasásony- és nőipar-egyletnek közlönye. Megjelenik minden hó 8-án és 24-dikén (októbertől fogva) két iven; előfizetési ára: egy egész évre 8 ft, félévre 4 ft, negyedévre 2 ft o. é. Az előfizetési pénzek kiadótulajdonosokhoz küldendők be (Pest, Mörlegutca 3. szám). Az egész éves előfizetők pompás aczélmesteti műlapot és egy érdekes zeneművet kapnak.

Az 1872. évi június hó 30-án beváltás végett kisorsolt erdélyi földtehermentesítési kötvények.

50 frtos szelvényes kötvények számai: 291, 409, 467, 670, 1108, 1143, 1174, 1190, 1341, 2189, 3297, 3622, 3639, 4238, 4997, 5831, 6054, 6604, 6685, 6918, 7083, 7095, 7204, 7432, 7668, 7683, 7961, 8665, 9113, 9129, 9274, 9429, 9582, 9654, 9692, 9781, 9886, 10,070, 10,228, 10,513, 10,716, 11,505, 11,582.

100 frtos szelvényes kötvények számai: 469, 601, 666, 844, 1172, 1430, 2014, 2059, 2099, 2422, 2465, 2711, 2909, 2955, 2966, 3474, 3492, 3649, 3682, 3889, 3949, 3956, 3969, 4164, 4267, 4302, 4796, 4811, 4870, 5083, 5113, 5122, 5307, 5843, 5945, 5991, 6251, 6456, 6547, 7060, 7287, 7341, 7621, 7807, 8039, 8282, 8500, 8704, 8870, 9320, 9403, 9669, 9706, 10,074, 10,211, 10,356, 10,491, 11,113, 11,953, 12,235, 12,256, 12,400, 12,466, 12,582, 12,660, 12,799, 12,868, 13,083, 13,406, 13,764, 13,810, 13,995, 14,459, 14,865, 14,899, 15,301, 15,720, 15,879, 16,243, 17,108, 17,251, 17,491, 17,548, 18,136, 18,161, 18,259, 18,289, 18,622, 18,798, 19,027, 19,063, 19,081, 19,708, 20,047, 20,346, 20,646, 20,817, 20,855, 21,114, 21,381, 21,399, 21,477, 21,705, 21,718, 21,757, 21,856, 21,873, 22,007, 22,388, 22,675, 23,415, 23,417, 23,437, 23,448, 23,477, 23,582, 23,657, 23,909, 24,051, 24,164, 24,231, 24,585, 24,782, 24,877, 25,516, 25,561, 25,705, 25,849, 25,965, 26,163, 26,183, 26,224, 26,277, 26,397, 27,327, 27,656, 27,675, 28,027, 28,037, 28,352, 28,397, 28,586, 28,742, 29,258, 29,259, 29,363, 29,420, 29,606, 29,970, 29,991, 30,318, 30,323, 30,518, 30,866, 31,004, 31,070, 31,155, 31,213, 31,509, 31,634, 31,741, 31,881, 31,919, 32,439, 32,518, 32,847, 32,928, 33,116, 33,778, 33,930, 34,092, 34,739, 34,763, 36,252, 36,829, 37,385, 37,918, 37,962, 38,269, 38,850, 39,605, 40,005, 40,771, 41,140.

500 frtos szelvényes kötvények számai: 269, 538, 804, 874, 1483, 1484, 1661, 1967, 1997, 2474, 2519, 2909, 3369, 4212, 4391, 4826, 4878, 5117, 6244, 6259.

1000 frtos szelvényes kötvények számai: 13, 93, 340, 1278, 1404, 2495, 2666, 2919, 3359, 3410, 3590, 3827, 5114, 6211, 6230, 6822, 7072, 7095, 7265, 7560, 7613, 7650, 250 ft részlettel, 7895.

7916, 7941, 8681, 8961, 9089, 9093, 9613, 9859, 10,140, 10,322, 10,566, 10,801, 11,098, 11,099, 11,383, 11,789, 11,870, 11,921, 11,992, számu 550 frt részlettel, 12,389, 12,761, 12,789, 14,144, 14,314, 14,581, 14,760, 14,851, 15,424, 15,992, 15,996, 18,663, 19,356.

5000 frtos szelvényes kötvények számai: 43, 53, 301, 460, 1614.

10,000 frtos szelvényes kötvények számai: 236, 981.

A. betűs kötvények.

Egy darab 830 forintos 294 számmal.

„ „ 2110 „ 807 „

„ „ 800 „ 1810 „

Egy darab 75,120 frtos részlettel 2291 számmal.

„ „ 200 „ 2386 „

„ „ 340 „ 2543 „

Ezen kötvények tulajdonosai figyelmeztetnek, hogy a lejárat napjától kezdve, azaz a kisorsolási naptól számítva hat hónap múlva, a kamatlevezetési jog megszűnik, hogyha mindazonáltal ezen kötvények szelvényei a szab. bécsi nemzeti tőzsde, vagy pedig valamely tartományi gyűjénztár által beváltatnának, az így felvett összeletek a tőkéből lefognak vonatni.

Az erdélyi földtehermentesítési pénzalap magy. kir. igazgatóságától. Kolozsvárt, 1872. június hó 30-án.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.

Július 6-ról: 5% Metallikus 64.45. 5% Nemzeti kölcsön 71.65. 1860-diki államkölcsön 105.—. Bank-részcények 852. Hitelezésények 330.30. London 111.65. Ezüst 109. Cs. kir. arany 5.37. Napoleonor 8.92.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 82.—. Temesi 81.50. Erdélyi 79.50. Horv.-Slavon 84.—.

Felelős szerkesztő: **Sándor János.**

NYILTTÉR.

[32—40]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

**Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig
és délután 3 órától 5-ig.**

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

(303)

Szerencseajánlatok.

Szerencse és áldás Cohn-nál!

Hamburg város által biztosított nagy pénzorszájkát

1 millió 860,000 tallér.

Ez előnyös pozícióval most ismét népszerűsítés nyerevények-kei szaporították, csak 58,000 sorsjegyből áll s kevés havak alatt 6 osztályzatban kerek közzé nyerevények kitérnek a biztosságnak. m.: 1 nyerevény 100,000 tallér; 2—10,000; 3—10,000; 4—10,000; 5—10,000; 6—10,000; 7—10,000; 8—10,000; 9—10,000; 10—10,000; 11—10,000; 12—10,000; 13—10,000; 14—10,000; 15—10,000; 16—10,000; 17—10,000; 18—10,000; 19—10,000; 20—10,000; 21—10,000; 22—10,000; 23—10,000; 24—10,000; 25—10,000; 26—10,000; 27—10,000; 28—10,000; 29—10,000; 30—10,000; 31—10,000; 32—10,000; 33—10,000; 34—10,000; 35—10,000; 36—10,000; 37—10,000; 38—10,000; 39—10,000; 40—10,000; 41—10,000; 42—10,000; 43—10,000; 44—10,000; 45—10,000; 46—10,000; 47—10,000; 48—10,000; 49—10,000; 50—10,000; 51—10,000; 52—10,000; 53—10,000; 54—10,000; 55—10,000; 56—10,000; 57—10,000; 58—10,000; 59—10,000; 60—10,000; 61—10,000; 62—10,000; 63—10,000; 64—10,000; 65—10,000; 66—10,000; 67—10,000; 68—10,000; 69—10,000; 70—10,000; 71—10,000; 72—10,000; 73—10,000; 74—10,000; 75—10,000; 76—10,000; 77—10,000; 78—10,000; 79—10,000; 80—10,000; 81—10,000; 82—10,000; 83—10,000; 84—10,000; 85—10,000; 86—10,000; 87—10,000; 88—10,000; 89—10,000; 90—10,000; 91—10,000; 92—10,000; 93—10,000; 94—10,000; 95—10,000; 96—10,000; 97—10,000; 98—10,000; 99—10,000; 100—10,000; 101—10,000; 102—10,000; 103—10,000; 104—10,000; 105—10,000; 106—10,000; 107—10,000; 108—10,000; 109—10,000; 110—10,000; 111—10,000; 112—10,000; 113—10,000; 114—10,000; 115—10,000; 116—10,000; 117—10,000; 118—10,000; 119—10,000; 120—10,000; 121—10,000; 122—10,000; 123—10,000; 124—10,000; 125—10,000; 126—10,000; 127—10,000; 128—10,000; 129—10,000; 130—10,000; 131—10,000; 132—10,000; 133—10,000; 134—10,000; 135—10,000; 136—10,000; 137—10,000; 138—10,000; 139—10,000; 140—10,000; 141—10,000; 142—10,000; 143—10,000; 144—10,000; 145—10,000; 146—10,000; 147—10,000; 148—10,000; 149—10,000; 150—10,000; 151—10,000; 152—10,000; 153—10,000; 154—10,000; 155—10,000; 156—10,000; 157—10,000; 158—10,000; 159—10,000; 160—10,000; 161—10,000; 162—10,000; 163—10,000; 164—10,000; 165—10,000; 166—10,000; 167—10,000; 168—10,000; 169—10,000; 170—10,000; 171—10,000; 172—10,000; 173—10,000; 174—10,000; 175—10,000; 176—10,000; 177—10,000; 178—10,000; 179—10,000; 180—10,000; 181—10,000; 182—10,000; 183—10,000; 184—10,000; 185—10,000; 186—10,000; 187—10,000; 188—10,000; 189—10,000; 190—10,000; 191—10,000; 192—10,000; 193—10,000; 194—10,000; 195—10,000; 196—10,000; 197—10,000; 198—10,000; 199—10,000; 200—10,000; 201—10,000; 202—10,000; 203—10,000; 204—10,000; 205—10,000; 206—10,000; 207—10,000; 208—10,000; 209—10,000; 210—10,000; 211—10,000; 212—10,000; 213—10,000; 214—10,000; 215—10,000; 216—10,000; 217—10,000; 218—10,000; 219—10,000; 220—10,000; 221—10,000; 222—10,000; 223—10,000; 224—10,000; 225—10,000; 226—10,000; 227—10,000; 228—10,000; 229—10,000; 230—10,000; 231—10,000; 232—10,000; 233—10,000; 234—10,000; 235—10,000; 236—10,000; 237—10,000; 238—10,000; 239—10,000; 240—10,000; 241—10,000; 242—10,000; 243—10,000; 244—10,000; 245—10,000; 246—10,000; 247—10,000; 248—10,000; 249—10,000; 250—10,000; 251—10,000; 252—10,000; 253—10,000; 254—10,000; 255—10,000; 256—10,000; 257—10,000; 258—10,000; 259—10,000; 260—10,000; 261—10,000; 262—10,000; 263—10,000; 264—10,000; 265—10,000; 266—10,000; 267—10,000; 268—10,000; 269—10,000; 270—10,000; 271—10,000; 272—10,000; 273—10,000; 274—10,000; 275—10,000; 276—10,000; 277—10,000; 278—10,000; 279—10,000; 280—10,000; 281—10,000; 282—10,000; 283—10,000; 284—10,000; 285—10,000; 286—10,000; 287—10,000; 288—10,000; 289—10,000; 290—10,000; 291—10,000; 292—10,000; 293—10,000; 294—10,000; 295—10,000; 296—10,000; 297—10,000; 298—10,000; 299—10,000; 300—10,000; 301—10,000; 302—10,000; 303—10,000; 304—10,000; 305—10,000; 306—10,000; 307—10,000; 308—10,000; 309—10,000; 310—10,000; 311—10,000; 312—10,000; 313—10,000; 314—10,000; 315—10,000; 316—10,000; 317—10,000; 318—10,000; 319—10,000; 320—10,000; 321—10,000; 322—10,000; 323—10,000; 324—10,000; 325—10,000; 326—10,000; 327—10,000; 328—10,000; 329—10,000; 330—10,000; 331—10,000; 332—10,000; 333—10,000; 334—10,000; 335—10,000; 336—10,000; 337—10,000; 338—10,000; 339—10,000; 340—10,000; 341—10,000; 342—10,000; 343—10,000; 344—10,000; 345—10,000; 346—10,000; 347—10,000; 348—10,000; 349—10,000; 350—10,000; 351—10,000; 352—10,000; 353—10,000; 354—10,000; 355—10,000; 356—10,000; 357—10,000; 358—10,000; 359—10,000; 360—10,000; 361—10,000; 362—10,000; 363—10,000; 364—10,000; 365—10,000; 366—10,000; 367—10,000; 368—10,000; 369—10,000; 370—10,000; 371—10,000; 372—10,000; 373—10,000; 374—10,000; 375—10,000; 376—10,000; 377—10,000; 378—10,000; 379—10,000; 380—10,000; 381—10,000; 382—10,000; 383—10,000; 384—10,000; 385—10,000; 386—10,000; 387—10,000; 388—10,000; 389—10,000; 390—10,000; 391—10,000; 392—10,000; 393—10,000; 394—10,000; 395—10,000; 396—10,000; 397—10,000; 398—10,000; 399—10,000; 400—10,000; 401—10,000; 402—10,000; 403—10,000; 404—10,000; 405—10,000; 406—10,000; 407—10,000; 408—10,000; 409—10,000; 410—10,000; 411—10,000; 412—10,000; 413—10,000; 414—10,000; 415—10,000; 416—10,000; 417—10,000; 418—10,000; 419—10,000; 420—10,000; 421—10,000; 422—10,000; 423—10,000; 424—10,000; 425—10,000; 426—10,000; 427—10,000; 428—10,000; 429—10,000; 430—10,000; 431—10,000; 432—10,000; 433—10,000; 434—10,000; 435—10,000; 436—10,000; 437—10,000; 438—10,000; 439—10,000; 440—10,000; 441—10,000; 442—10,000; 443—10,000; 444—10,000; 445—10,000; 446—10,000; 447—10,000; 448—10,000; 449—10,000; 450—10,000; 451—10,000; 452—10,000; 453—10,000; 454—10,000; 455—10,000; 456—10,000; 457—10,000; 458—10,000; 459—10,000; 460—10,000; 461—10,000; 462—10,000; 463—10,000; 464—10,000; 465—10,000; 466—10,000; 467—10,000; 468—10,000; 469—10,000; 470—10,000; 471—10,000; 472—10,000; 473—10,000; 474—10,000; 475—10,000; 476—10,000; 477—10,000; 478—10,000; 479—10,000; 480—10,000; 481—10,000; 482—10,000; 483—10,000; 484—10,000; 485—10,000; 486